

ONTVOERING!

John van den Heuvel & Bert Huisjes

Ontvoering!

*De geruchtmakende kidnap van
topindustriële G.J. Heijn en
10 andere ontvoeringen*

Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2015

Oorspronkelijk uitgegeven door: House of Knowledge in samenwerking met Uitgeversmaatschappij De Telegraaf B.V., 2010

© John van den Heuvel en Bert Huisjes, 2015

© Uitgeverij Carrera, Amsterdam 2015

© Omslagfoto: Bron: ANP

Omslagontwerp: Baqup

Typografie: Perfect Service

ISBN 978 90 488 2691 9

ISBN 978 90 488 2864 7 (e-book)

NUR 339

www.uitgeverijcarrera.nl

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

Carrera is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Inhoud

6	De eenzame commando
15	In rook opgegaan
34	Bijna ontsnapt
43	Wat willen de ontvoerders?
61	Naar het buitenland
70	Geld en diamanten
87	Geduld raakt op
98	Nacht bij Okura
119	De buit is onderweg
140	Hoop op nieuw contact
155	Tafel vol glimmers
172	Het eindspel
190	Ik sta erop
208	Schuld en boete
226	Heb je spijt?

MINIDOSSIERS: 26 De Caransa-case 54 De miljoenen van Toos 81 De Heinekenontvoering 110 De suikerpot is een wit konijntje 131 Waar is Bingo Betty? 150 Mysterie rond Hansje 164 De wanhopige botanicus 183 Het meisje van de kaasboerderij 201 Bridge met doorgestoken kaart 218 Een afgeknipte teen

HOOFDSTUK 1

De eenzame commando

Dit was een militaire operatie. Gehurkt op één knie, wachtte hij hier nu achter een forse stapel openhaardhout. Dit was de juiste plek. Onder zijn chocoladebruine jas voelde hij de contouren van zijn Flobertgeweer, dat in de zelfgemaakte holster bungelde.

Vanuit zijn positie achter de garage zag hij nog een glimp van de Duin en Daalseweg. Als een vroege wandelaar had hij dit laatste stukje van Bloemendaal afgelegd. Af en toe schoof hij zijn zwarte brilmontuur met de niet geslepen brillenglazen omhoog, en voelde aan zijn roodbruine kleefsnor. Zijn blauwe alpinopet droeg hij als een baret.

Tussen de garage en stenen muur van de achterliggende school, zat hij daar. Hij was niet langer het gezinshoofd Ferdi Elsas, hij was een militair. Rustig ademhalend, geduldig wachtend. Geen emoties. Hij was de jager. Af en toe trok een lichte kramp door zijn benen, dan plaatste hij zijn andere knie op de grond. Het was nu half acht, het zou niet langer dan anderhalf uur duren, zo wist hij uit ervaring.

Zijn horloge wees de tijd aan. Het werd acht uur, kwart

over acht, half negen. Enkele auto's passeerden de fraaie villa, waarna het geluid weer wegstierf. Half negen, al zijn vezels spanden zich. In de garage sloeg de motor van de Audi 200 aan. Direct daarop werden de garagedeuren geopend. Voorzichtig keek hij om het openhaardhout heen. Hij knoopte zijn jas open en trok zijn Flobertgeweer met de afgezaagde loop uit de holster.

De Audi verliet de garage, achter het portierraam zag hij een glimp van zijn prooi, de man met de moderne, bruine bril. Geen paniek nu! Hij wist precies wat er nu ging gebeuren. De auto stopte op het knerpemde grind. Het bestuurdersportier ging rustig open en dure glimmende schoenen verschenen. De zakenman droeg een grijsbruin tweed colbert, zag hij, en een lichtgekleurd overhemd met stropdas. Hij trok zich terug, en luisterde hoe de voetstappen zich naar de deuren begaven en deze dichtduwden. Nu!

...Hij zag hoe de houding van de bestuurder veranderde, alsof zijn prooi even in elkaar zakte...

Toen Gerrit Jan Heijn, samen met zijn broer Albert mede-eigenaar van de Albert Heijnwinkelketen, weer instapte kwam de commando in beweging. 'Ik rende naar het rechterportier van de Audi, opende dat en ging naast G.J. zitten,' zal Elsas later verklaren. 'Ik hield het wapen voor mij in de richting van het dashboard.' Hij zag hoe de houding van de bestuurder veranderde, alsof zijn prooi even in elkaar zakte. Hij keek vragend naar zijn ongewenste passagier. 'U moet gewoon rustig rijden,' zei Elsas. In de stille straat gebaarde hij nu met zijn Flobertgeweer dat Heijn rechtsaf de uitrit af moest. De supermarkttycoon zette zijn voet op het gas en schakelde.

Om de school heen, linksaf een blok om de villa, en weer de Hoge Duin en Daalseweg op. In de auto werd nauwelijks gesproken. 'Ik vind het heel vervelend wat er nu gebeurt,' zei Heijn. 'Moet dit?' 'Ik vind het zelf ook vervelend,' was het enige dat Elsas antwoordde.

Op een paar honderd meter van de villa, verbrak de commando de stilte. Hij gebaarde naar een grijze tweedeurs Fiat Uno die langs de stoep stond geparkeerd. 'Hier moeten we eruit.' Heijn stapte uit, draaide zijn auto op slot. Half onder zijn bruine jas stak Elsas het geweer dreigend zijn kant op. 'Sleutels', gebaarde Elsas. Heijn overhandigde de bos.

Terwijl Elsas zijn ogen op de zakenman gericht hield, liep hij naar het rechterportier van de Fiat en gebaarde: 'Naar binnen'. Voor de auto langs liep hij nu naar het andere portier. Hij opende het, schoof de stoel naar voren en nam plaats op de achterbank. 'Steekt u de armen naar achteren.'

De gastank was barstensvol, die had hij in alle vroegte afgetankt, nog voor zonsopgang. De benzinetank was voor de helft gevuld. Het was ruim voldoende brandstof voor de rit van vandaag. Niets aan het toeval overlaten, zoals het een militaire operatie betaamt, had hij zichzelf steeds weer voorgehouden. Alles moest kloppen. Als een schaakgrootmeester had hij de zetten vooruit bepaald. Elk moment van de operatie was doordacht. Opties waren overwogen, de alternatieven bekeken. Nu kwam het aan op de uitvoering. Mocht het toch fout gaan dan zou hij het Flobertgeweer onder zijn kin zetten en de trekker overhalen. Die optie van schaakmat was de laatste. Dan was alles mislukt en zou hij eervol sterven als een krijger. Hij wist, deze operatie mocht niet mislukken.

Maanden van voorbereiding waren eraan voorafgegaan. Het was nu de nazomer, 9 september 1987. Zijn geweer had hij al een jaar eerder gekocht. Hij was daarvoor eerst in januari met zijn witte Honda Civic naar Antwerpen gereden. Tot overmaat van ramp had hij nog autopech gekregen ook. Zijn vrouw had zijn overspannen telefoontje verbaasd aan-gehoord: wat moest hij in België? Was hij daar soms voor een vuurwapen? Hij wist dat wantrouwen met een smoes te pareren. Was er toen al een operatie? Hij wilde gewoon een vuurwapen, dat gevoel overheerste. Nabij het station was hij een wapenhandel binnengegaan, en had gevraagd naar een revolver of een pistool. Maar die hadden geen hand-vuurwapens, alleen geweren. Hij keerde zonder wapen te-rug.

Die zomer was hij opnieuw gegaan. Ditmaal niet naar het grote Antwerpen, maar naar een klein plaatsje, Zundert. Hij had er gewoon een passant naar een wapenhandel gevraagd, en werd naar een sportzaak verwezen. Daar had de bediende nog gevraagd waarvoor hij zoiets nodig had. 'Ik wil een geweer kopen voor zelfverdediging,' antwoordde hij. De man legde op de balie een shotgun en twee of drie karabijnen. Het shotgun viel af. Dit geweer had weliswaar een grote 'stopkracht', maar het schoot ook afgrijselijk grote gaten in mensen, vertelde de bediende. Dan maar iets lichters, oordeelde Elsas, maar wél met een patroonhouder voor meer schoten.

Tevreden had hij het volgende wapen in de hand genomen. Het had het uiterlijk van een grote windbuks, maar vuurde wel .22 millimeter kogels, en had een lengte van een kleine meter. Uiteindelijk te lang, vond hij, maar dat was aan te passen. Het kon handelbaarder.

Eenmaal terug in zijn doorzonwoning in Landsmeer, voerde hij de modificaties uit. Hij had het wapen flink ingekort. Met een beugelzaagje zaagde hij de loop eraf. En de grote houten kolf onderging hetzelfde lot. Dat onderdeel had hij op een onbewaakt moment in de open haard verbrand. De loop verdween met een grote zwaai in een meertje in recreatiegebied 't Twiske.

De bediende had op de balie ook een doosje neergezet. Honderd patronen. 'Dat is standaard meneer,' zei de bediende. 'We verkopen ze niet in kleinere verpakking.' Uiteindelijk had het hem 850 gulden gekost. Geld dat hij als bijstandstrekker met verschillende cheques had opgenomen bij verschillende banken. Betalen met een cheque in een wapenhandel was natuurlijk geen optie. Alles moest verdekt plaatsvinden, zijn vrouw en zijn drie kinderen mochten niks merken. Voor hen was hij de huisman, die kookte en de was deed. Dat lot was hem aangedaan door anderen. Hij beefde daarover van woede, nog steeds. Toen hij er zeker van was dat niemand thuis was, nam hij het wapen mee naar zolder. Daar vuurde hij het ingekorte geweer af, op een blok openhaardhout. Ook dat verdween in de haard. Om de burens niet te alarmeren had hij zelf een geluiddemper gemaakt, van een plastic flesje voor afwasmiddel, dat strak om de loop paste. De bodem sneed hij eruit, en het binnenste vulde hij op met schuimplastic. Het effect was precies zoals hij had gedacht. 'Het schot klonk alsof je niet al te hard in je handen klappt.'

Op een zolderkamer koesterde hij zijn instrument, het lag veilig weggestopt in een zelfgemaakt kastje, achter de schuifdeuren. Van een versleten spanband van de boot van zijn zoon had hij in zijn werkkamer een holster gemaakt, waarin het wapen onzichtbaar langs zijn lichaam

kon hangen. Beide bleven in de kast liggen tot deze ochtend.

...Om de buren niet te alarmeren had hij zelf een geluiddemper gemaakt van een plastic flesje...

Hij was vroeg opgestaan, om half zes. Voorzichtig was hij het huis uit geslopen, zodat geen van de kinderen wakker zou worden. Niemand zou staan te kijken als hij er 's ochtends niet was. Hij ging wel vaker in alle vroegte wandelen. Urenlang kon hij dan wegblijven en door de polder zwerfen. Zo kwam hij tot rust, hield hij zijn vrouw Els voor, die toch de gehele ochtend in haar atelier zou werken aan haar kunst.

In de Fiat Uno stak Heijn nu de handen naar achteren, langs zijn stoelleuning. Hij had net voldoende ruimte. Elsas had het tijdens zijn voorbereiding zelf al eens geprobeerd: het kon. Een ketting van een meter lag al klaar, samen met twee hangslotjes die hij eerder had gekocht. Ook daarmee mocht niets misgaan. Eén sleuteltje hing aan een veter om zijn nek, de ander zat aan zijn sleutelbos.

Heijn klaagde. 'Ik zit niet comfortabel.' Het was niet anders. Hij sloeg de ketting om Heijns polsen, en klikte de ketting met de slotjes vast aan een stang onder de stoel. In een snelle beweging boog hij zich achter de zakenman langs en trok het passagiersportier nu helemaal dicht. Elsas klom van de achterbank en nam plaats op de bestuurdersstoel.

De duplicaatsleutel ging om en de motor sloeg aan. Als zijn zwager Leo Hupkes dit zou weten, dat dit gebeurde met zijn nieuwe Fiat Uno! Hij had het slim aangepakt. Twee weken eerder had hij het besluit genomen dat juist deze au-

to in zijn plan paste, omdat hij zo makkelijk te stelen was. Bovendien was de auto nieuw, dus betrouwbaar. De eigen auto gebruiken was onmogelijk, en nogmaals autopech kon hij tijdens deze operatie niet gebruiken.

Het was eenvoudig geweest, maar geniaal. Hij was bij zijn zwager in Driebergen op visite gegaan en ze hadden hem met de borrels flink geraakt. Hij kon niet meer terugrijden. En zo had hij zichzelf te logeren uitgenodigd. De volgende ochtend was zijn zwager naar zijn werk en had hij de laden doorzocht naar de reservesleutel van de Uno. Een bezoekje aan de Hakkenbar in Utrecht leverde een volmaakt duplicaat op. Vervolgens had hij de reservesleutel weer teruggelegd.

De operatie kreeg verder vorm. Hij had zelfs aan de kentekenplaten gedacht. Van een identieke Uno had hij het nummer opgeschreven, en enkele dagen geleden twee platen laten maken. Natuurlijk bij verschillende autozaken, een in Purmerend en een in Amsterdam, om argwaan bij de verkopers te voorkomen. Twee dagen geleden was hij de auto gaan halen. 's Avonds met de bus naar het station in Amsterdam, daarna met de trein naar Driebergen. Zijn zwager woonde in Odijk, vlakbij het station. Voor het huis was Elsas gewoon ingestapt en weggereden. Om half elf reed hij zijn straat in Landsmeer binnen en parkeerde de Uno in een donker gedeelte.

Later had hij in de garage in het schijnsel van een zaklamp de nieuwe kentekenplaten precies zo aangepast, dat hij ze op Leo's auto kon schroeven. Het gereedschap daarvoor had hij al klaar gelegd. Slechts even was er een lastig moment geweest.

‘Ferdi, wat doe je daar toch?’, had zijn vrouw Els geroe-

pen. Hij riep terug: 'Ik kom zo!' Aan de achterzijde van zijn garage had hij snel de nieuwe platen bevestigd, waarna hij de auto om de bocht parkeerde.

Nu, tijdens zijn operatie viel het weer op dat hij een goede beslissing had genomen. Het was een fraaie auto: sunroof, vijf versnellingen, grijze stoffen bekleding en een binnenwaarts verstelbare linkerbuitenspiegel. En de geluidsinstallatie, met cassettebandjes, klonk als een klok. 'G.J. Heijn heeft zich nadien nog verbaasd dat uit de installatie zo'n mooi geluid kwam,' zal hij later verklaren. Eigenlijk jammer dat de auto al snel onder water moest verdwijnen. Maar dat stond vast, net als de precieze plek in 't IJ, zo had hij bepaald. Zo kon hij gewoon naar huis lopen, en zou de auto naderhand geen risico voor ontdekking vormen.

Zijn Flobertgeweer zat nu weer in de holster, de zakenman kon toch niks doen. Voor het weggrijden deed hij eerst de veiligheidsgordel bij Heijn om, en daarna klikte hij zijn eigen riem vast. 'Ik vind veiligheid namelijk heel belangrijk,' zei hij daar later over. Om tien voor negen reed hij weg van de Hoge Duin en Daalseweg, waar kinderen nu naar school gingen. Niemand merkte hen op.

Via dezelfde route als hij in alle vroegte naar Bloemen-
daal was gereden, reed hij nu weer naar Amsterdam, met een zwijgende Heijn naast zich. Het woord ontvoering had hij geen enkele keer gebruikt, maar dat zou nu wel duidelijk zijn. Pas op de ringweg A10 van Amsterdam sprak Heijn, terwijl ze het World Trade Center passeerden.

De route die Elsas had gekozen was niet erg efficiënt, zei de zakenman. 'Hier hadden we wel sneller naartoe kunnen rijden.' Elsas besloot niets te zeggen, want hij wist waar de route heen ging. 'Weet u wie ik ben?', vroeg Heijn nu. Elsas

knikte. 'Ik weet het.' Hij had alles tot in detail uitgedacht. Bij Amersfoort sprak zijn gevangene weer. 'Gaat dit lang duren? Ik vind het vervelend om vast te zitten.' Elsas schudde zijn hoofd. 'Het duurt niet heel lang meer.' Na Amersfoort probeerde Heijn opnieuw contact te krijgen met zijn gewapende bestuurder. 'Als je me nu ergens afzet, kraait hier geen haan meer naar.'

De commando reageerde niet. Enkele kilometers verder herhaalde Heijn zijn verzoek. 'Laat me nu gaan, en dan laten we het verder gewoon rusten.' Hij hoorde de zakenman praten. Hij had er geen gevoel bij. Er was geen mogelijkheid om op de voorstellen in te gaan, dus zweeg hij.

Vliegveld Deelen bij Arnhem was het voorlopige reisdoel. Daar zou hij Heijn bevrijden van zijn kettingen. Op de achterbank had hij die ochtend al de spullen klaargelegd voor hun samenzijn. Een cassetterecorder, klaargemaakte boterhammen, enkele Marsrepen en een paar pakken sinaasappelsap. De plastic bekers was hij niet vergeten, net zomin als de thermosfles met ijsblokjes die hij keurig had weggestouwd zodat deze niet bij een onverwachte manoeuvre zou breken.

Mocht het gaan regenen dan had hij voor de zakenman een regenjas meegenomen, die hij om de schouders kon trekken. De militaire operatie was begonnen, ze hadden nu samen eerst een lange dag voor de boeg. Achterin de auto, buiten het zicht van Heijn lagen de andere voorwerpen, die hij bij de voorbereiding noodzakelijk had geacht. Het was nergens voor nodig dat de zakenman deze spullen zag, of er zelfs maar van wist.

HOOFDSTUK 2

In rook opgegaan

De vergaderruimte stond voor dit moment van de dag al vroeg blauw van de rook. De tweede etage van het politiebureau in Haarlem was per direct gevorderd. Recherchecoördinator Willem Schouwenburg keek de kring rond, en zag enkele bekende maar vooral veel onbekende gezichten.

In twee rijen keken zo'n veertig rechercheurs hem nieuwsgierig aan. Half negen, donderdagochtend 10 september. De 42-jarige politiemann wachtte nog even en heette toen zijn mannen welkom. Allemaal hadden ze de avond ervoor de opdracht gekregen zich te melden in Haarlem voor een zeer grootschalig onderzoek. Het was een bont gezelschap. Een rechercheur als Louk Klück was met zijn collega Huub opgetrommeld bij de recherche van de Rijkspolitie Dienst Luchtvaart. Hij zou later nog een belangrijke rol opeisen. Anderen waren afkomstig van de gemeentepolitie Bloemendaal, Zaandam of Haarlem, of van de rijkspolitie in Amsterdam en Alkmaar. Zelf had Schouwenburg de avond ervoor op zijn werkkamer op het districts bureau van de rijkspolitie aan de Amsterdamse Sarphatistraat een

onverwacht telefoontje gekregen. Hij moest alle werk neerleggen in verband met een vermissing, mogelijk zelfs een ontvoering. Zijn oude kantoor zou hij negen maanden lang niet terugzien. Hogerhand liet de keus op hem vallen omdat hij eerder datzelfde jaar als coördinator een ander ontvoeringsonderzoek had gedraaid. Dat had zich in alle stilte voltrokken, maar was succesvol afgerond.

...Schouwenburg moest alle werk neerleggen in verband met een vermissing, mogelijk zelfs een ontvoering...

Toen was het 10-jarige meisje Valérie Albada Jelgersma, een dochter van een industrieel, verdwenen maar na elf dagen weer ongedeerd met haar ouders herenigd. Schouwenburg zag tussen de rechercheurs enkele collega's die ook aan dat onderzoek hadden meegewerkt. Hij knikte ze toe. Die ochtend had hij met de rechercheleiding op hoofdpunten al overleg gehad met een andere veteraan, Kees Sietsma. Deze Amsterdamse commissaris gold inmiddels als ontvoeringsexpert. Hij had niet alleen het onderzoek naar de kidnap van Valérie Albada Jelgersma geleid, maar ook naar de ontvoering in 1983 van biermagnaat Alfred Heineken en zijn chauffeur Ab Doderer. In beide gevallen waren de slachtoffers vrijgekomen na betaling van miljoenen aan losgeld.

Op hoofdpunten had Sietsma, die sinds de middag ervoor in touw was, de situatie aan Schouwenburg uitgelegd. Sietsma had op verzoek van korpschef Brinkman net als voorgaande keren direct een organisatie opgezet. Schouwenburg zou samen met Ron Louwerse het team van rechercheurs aanvoeren.

Daarnaast had Sietsma een operationeel commandocentrum en een beleidscentrum laten inrichten op het hoofdbureau in Haarlem, waar onder andere de officier van justitie Onno van Veen deel van uitmaakte, net zoals de korpschef van Bloemendaal, Brinkman.

Verder had hij besloten tot het opzetten van een crisiscentrum, aanvankelijk op een geheime locatie. Een aangevozen flat liep al snel in de kijker, waarna een verhuizing volgde naar de consistorie van de Gereformeerde kerk. In het crisiscentrum zouden onder andere mede-eigenaar Albert Heijn, het hoofd van de beveiliging Daan Rouw en een ingevlogen Britse specialist plaatsnemen. Sietsma en officier van justitie Van Veen waren de verbindende schakel en moesten eventuele onderhandelingen voeren, als sprake was van een ontvoering.

In feite zou de aanvankelijk als ‘adviseur’ aangetrokken Sietsma het onderzoek in de gehele breedte leiden en de strategie bepalen.

Terwijl de rechercheurs onrustig op hun stoelen schoven, begon Schouwenburg met zijn eerste briefing. Hij schetste de rechercheurs dat er sprake was van vermissing. Voor wie nog niet was bijgepraat: sinds gisterochtend was de zakenman Gerrit Jan Heijn spoorloos. Het ging hier om een *captain of industry*, samen met Albert Heijn mede-eigenaar van een internationaal supermarktconcern. Een misdrijf kon niet worden uitgesloten, zei hij.

Dat vermoeden werd nog gesterkt, vervolgde hij, nadat gistermiddag Heijns afgesloten auto was teruggevonden. De groene Audi 200 stond geparkeerd op ongeveer een kilometer afstand van Heijns villa De Elshof in Bloemendaal. Schouwenburg streek lang zijn snor, terwijl zijn gehoor

aan zijn lippen hing. ‘Alle opties liggen nog open, maar we houden ernstig rekening met een ontvoering. Maar zolang er door mogelijke ontvoerders geen contact is opgenomen, weten we niets zeker.’ Daarop nam hij de te nemen stappen met zijn rechercheurs door. Elk uur was nu kostbaar. De dag ervoor was de vermissing van Heijn niet lang onopgemerkt gebleven. De geboeide Heijn reed vermoedelijk nog op de ringweg van Amsterdam, toen tandarts Michelle Marchant een tikje geërgerd op de klok keek. De stoel in haar praktijkruimte was leeg, terwijl in de agenda een controle stond van Gerrit Jan Heijn. Haar cliënt was altijd stipt op tijd, en het was nu al negen uur geweest. Heijn had de afspraak persoonlijk gemaakt. ‘Bel de secretaresse maar even,’ zei ze tegen haar assistente. ‘Misschien is hij het vergeten.’ In het hoofdkantoor van Ahold in Zaandam nam Elly Rol het gesprek aan. Ze hoorde het relaas aan. Haar baas was de afspraak zeker niet vergeten, zei zij, ze had hem er gisteren nog aan herinnerd.

Toen Elly Rol de hoorn weer had neergelegd, draaide ze direct het nummer van de autotelefoon van Heijn. Die stond uit. Vreemd, oordeelde ze. De afspraak was dat haar baas altijd direct de telefoon aanzette als hij in de auto zat. Een onbestemd gevoel becroop haar. Stond hij met pech? Direct belde ze de beveiligingsafdeling van Ahold, waar de heer Sijs de telefoon opnam en haar aanhoorde.

Daarna belde ze de chauffeur Leendert Buhrs om te zeggen dat de directeur niet op een afspraak was verschenen, en wat nog vreemder was, dat zij geen contact met hem kon krijgen. Elly Rol had een verzoek: of hij samen met Sijs de route wilde narijden.

Even na tien uur in de ochtend waren beiden zo al het grindpad opgereden van de villa in Bloemendaal. ‘Ik par-

keerde de auto op het parkeerterrein voor de voordeur van de woning. Hierna hebben we tweemaal aangebeld,' zou de chauffeur later verklaren. Ook aanbellen bij de keuken-deur gaf geen reactie.

...De stoel waarop Heijn had zitten lezen stond schuin naar achteren weggeschoven...

Beveiligingsman Sijs vouwde de handen voor zijn ogen, en tuurde door het keukenraam naar binnen. Daar lag een opengeslagen *Telegraaf* van die ochtend op tafel. Op het aanrecht zag hij een bordje en een afgewassen jampotje. Bij het smeren van een boterham was de botervloot op het aanrecht blijven staan. De stoel waarop Heijn had zitten lezen stond schuin naar achteren weggeschoven. Ook een kijkje door het raam van de werkkamer van Heijn bood een verlaten aanblik. 'Zijn koffer is weg,' riep Sijs naar de chauffeur. Daarop liepen ze samen naar de garagedeuren, die keurig gesloten waren. Sijs klom op de scharnieren van de deur om door het bovenraam te kijken. 'De auto is ook weg,' mompelde hij. Bij de woning van de tuinman gaf niemand gehoor. Bij vertrek belde de chauffeur direct naar secretaresse Elly Rol. 'Hij is niet thuis,' rapporteerde hij. 'De auto is weg.'

Bij terugkomst op kantoor, even voor het middaguur, was de sfeer om te snijden. Elly Rol was blijven bellen naar haar baas, maar Heijn nam nog steeds niet op. Zij maakte zich nu echt zorgen. Ze belde met Peter van Dun uit de raad van bestuur, die vervolgens weer contact opnam met de andere topman, Albert Heijn, over de vermissing van zijn broer.

Beide broers hadden nog maar kort ervoor een training gehad van het Britse Control Risks, een bedrijf van experts op het gebied van afpersing en ontvoering. Daarbij was directiesecretaresse Rol ook geïnstrueerd hoe zij een verdachte situatie kon herkennen.

Toen Albert Heijn op de hoogte was gesteld, aarzelde hij geen moment. Dit was niets voor zijn broer. Hij stelde het protocol in werking, de politie werd gebeld.

Opnieuw reed Leendert Buhrs daarop naar Bloemendaal, ditmaal samen met Albert Heijn en een andere beveiligingsfunctionaris van Ahold. Onderweg hadden ze in Bloemendaal nog twee agenten opgehaald. Bij de villa werden ze al opgewacht door de tuinman Loek, die vanuit Zaandam was gealarmeerd. Hij opende voor hen de voordeur en schakelde het alarm uit. Binnen bleek de villa verlaten. De vrouw van Heijn, Hank, was een lang weekend weg met vriendinnen. De tuinman had die ochtend Heijn niet horen vertrekken, maar dat kwam ook omdat hij ziek op bed lag, zei hij. Hij wist zeker dat het alarm aan had gestaan, want hij had het zelf uitgeschakeld.

De vaste chauffeur van Heijn, Cornelis de Dood, vertelde later dat hij daags ervoor de Audi 200 Turbo nog geheel had volgetankt. Daarbij had hij de dagteller op nul gezet, zoals gebruikelijk. Een defect aan de auto? Hij kon zich dat niet voorstellen. Al 21 jaar had De Dood met Heijn rondgereden. 'Ik ken G.J. Heijn als een man die zijn afspraken altijd precies nakomt.' En depressief zag hij hem ook nooit: 'Voor zover ik G.J. Heijn ken was hij altijd vrolijk en liep hij vaak te fluiten of te neuriën.'

Tijdens de briefing in de vergaderzaal, begon coördinator Willem Schouwenburg nu op rustige toon aan de ver-

zamelde rechercheurs te vertellen wat de situatie was. De meesten hoorden hier nu de eerste details, zei hij, maar een aantal collega's van de gemeentepolitie was daags ervoor onmiddellijk op onderzoek uitgegaan. Naar aanleiding van hun onderzoek was besloten om een Uitgebreid Recherche Bijstandsteam in te richten, waar zij nu deel van uitmaakten.

Na de vermissing hadden agenten in uniform en een aantal rechercheurs van de korpsen Zaanstad en Bloemendaal alle denkbare routes van de villa naar de tandarts in Koog aan de Zaan nagereden en afgezocht, vertelde Schouwenburg. Ook was er langs de waterwegen gezocht naar sporen van een mogelijk te water geraakte auto.

Nog diezelfde middag was begonnen met het uitkammen van het duingebied rond Bloemendaal. Daarbij was onder meer een helikopter van de rijkspolitie ingevlogen, die in cirkels over het gebied was gevlogen. Tegelijk waren er speurhonden ingezet. Allemaal vergeefs. De rechercheurs luisterden aandachtig. 'En wanneer is de auto gevonden?', vroeg één van hen. Schouwenburg knikte. 'Daar kom ik nu aan toe.' Om een uur of vijf belde een van de buurtbewoners, dat voor haar woning al de gehele dag een groene Audi 200 stond geparkeerd. Toen ze 's ochtends haar kind naar school bracht stond hij er. Dat was om tien voor negen. Om vijf uur besloot ze de politie te bellen. 'De auto wordt nu uitgebreid onderzocht door de technische recherche.' Uit de kilometerstand kon worden afgeleid dat de auto sinds die ochtend slechts 1600 meter had gereden. Hij was volgetankt in Zaandam, Heijn was ermee naar huis gereden. Het verschil kwam daarop uit.

Onderzoeksleider Kees Sietsma liet deze donderdag evenmin tijd verloren gaan. Hij had de drie centra ingericht, overleg gevoerd met de topmensen bij justitie en politie. Hij schatte de situatie als uiterst ernstig in. Net als bij de ontvoering van Alfred Heineken begroette hij een Britse expert van Control Risks, waarmee hij in 1983 bij de Heinekenontvoering goede ervaringen had opgedaan. Hij had met de familie gesproken, waarbij echtgenote Hank Heijn verbijsterd reageerde. Een ontvoering? Ze had er met Gerrit Jan Heijn nog grapjes over gemaakt, toen hij de training had gekregen. Dit was toen op advies van het hoofd beveiliging van Ahold, Daan Rouw, maar ze hadden het beiden schromelijk overdreven en zelfs wat lachwekkend gevonden. Rouw nam nu plaats in het crisisteam bij Ahold.

Sietsma wist dat coördinator Willem Schouwenburg die ochtend al zijn rechercheurs het veld in zou sturen om buurtonderzoek te doen. Hij wilde alles weten, zo had hij de rechercheleider gezegd. Hij wilde weten of Heijn wellicht depressief was geweest? Onderhield hij een geheime relatie? Had hij persoonlijke vijanden? 'Ik wil het hele plaatje,' benadrukte hij. Hij wist bovendien meer dan de meeste rechercheurs. Bij de Criminele Inlichtingen Dienst (CID) in Amsterdam waren het afgelopen jaar verschillende meldingen binnengekomen dat er een nieuwe ontvoering dreigde. Opnieuw zou een captain of industry worden gegijzeld, rapporteerden serieus te nemen inlichtingenbronnen. Was dat moment nu dan gekomen? Sietsma wilde eerst alle andere mogelijkheden uitsluiten. Zolang zich geen ontvoerder had gemeld, was álles mogelijk. Toch was hij zeer alert geweest, toen hij namen hoorde van mogelijke daders bij die ontvoeringsplannen.

...Hank Heijn werd er direct op gewezen dat de post door de politie diende te worden geopend...

Frans Meijer één van de Heinekenontvoerders was ontsnapt, en werd genoemd als iemand met nieuwe ontvoeringsplannen. Ook viel de naam van de Italiaanse crimineel Frank Catberro, de ontvoerder van Toos van der Valk, echtgenote van de oprichter van de bekende hotelketen. Catberro was ook al ontsnapt en dus een potentieel groot risico, zo besefte Sietsma.

Sinds de ontvoering van vastgoedmagnaat Maup Caransa fantaseerden criminelen maar al te graag over deze manier van snel te verwerven rijkdom. En bij fantaseren was het niet gebleven, zo had hij ervaren. Als Heijn was ontvoerd, zouden de kidnappers snel contact leggen, verwachtte hij. Hij had daarom de middag van de verdwijning al een politiepost laten inrichten in de woning van de familie Heijn. Als de ontvoerders zouden bellen, was dit een uiterst belangrijk eerste contact. De telefoon diende 24 uur per dag bemand te worden door een politiemann, die precies wist hoe hij op vragen en verzoeken moest ingaan. Er was een bandrecorder om alle eventuele gesprekken vast te leggen. Eenzelfde post liet hij ook inrichten bij Ahold, waar ook telefoon kon binnenkomen. Verder had hij echtgenote Hank Heijn er direct op gewezen dat post te allen tijde door de politie diende te worden geopend. Bij de vindplaats van de auto wilde hij eveneens een observatiepost, waarbij alle kentekens van passerende auto's moesten worden nagetrokken.

Toen in het politiebureau van Haarlem het team was gebriefd, verdeelde Schouwenburg de opdrachten. De recher-

che vertrok in groepen. Schouwenburg wilde een overzicht van alle leegstaande villa's. Hij wilde dat alle burens werden geïnterviewd. Hij wilde namen van elke omwonenden. Waren er verdachte mensen geweest in de omgeving van de villa? Waren er vreemde auto's gezien?

De rest van de week stapelde de informatie zich op. Elke ochtend om half negen overlegde Schouwenburg met het beleidsteam van Sietsma. Daarna verzamelde hij de rechercheurs weer om zich heen, om hun resultaten te bespreken. Kees Sietsma hongerde elke ochtend en avond weer naar harde informatie. De eerste dagen werden 600 personen benaderd, van wie er elf verklaarden een bestelbus te hebben gezien in de periode voorafgaand aan de vermissing. In diverse kleuren, dat wel. Met mappen werden de getuigen gevraagd merken en types aan te wijzen. Een man meldde een witte Volvo 240 te hebben gezien, met drie personen, die met hoge snelheid wegreed. 'De getuige dacht dat er in de Volvo werd gevochten, althans hij meent dat te hebben gezien,' rapporteerden de rechercheurs. Buurtbewoners hadden mannen zien zitten op bankjes, met uitzicht op Heijns woning, een mogelijk verdachte visser was gezien bij een nabij liggende vijver.

Wie waren zij? Mogelijk observeerden ze de villa. Mogelijk ook niet. Er waren signalementen van een rode of oranje Opel Kadett type c, een grijze Citroën Visa, een witte Mercedes met geblindeerde ramen die een week lang had gepost. Meermalen werd een bestelbusje van het type Fiat 238 genoemd, waarvan in de maanden erna alle exemplaren in Nederland werden opgespoord, tot op de sloperij toe.

...Het leek alsof hij in rook was opgegaan...

Maar Sietsma en Schouwenburg wilden méér. Zij lieten systematisch de ouders en leerlingen van twee nabijgelegen scholen bevragen. Een lagere school, de Bloemendaalse School Vereniging, grensde vrijwel aan het perceel van de villa. Heijn was immers vertrokken rond het moment dat ouders hun kinderen naar school brachten.

Ook werd een klassenonderzoek ingesteld bij een iets verder gelegen mavo, net als een week lang alle passanten werden ondervraagd in de omgeving van villa De Elshof. Iemand moest iets hebben gezien. Sietsma wilde verder alles weten van Heijns gedrag in de voorgaande periode. Hij liet Heijns agenda en papieren napluizen, liet alle vingerafdrukken op de auto vastleggen, alsook op de garage.

Op vrijdagavond lag er een berg aan informatie, maar iedereen tastte in het duister. Niemand had hem zien vertrekken. Heijn was nu twee nachten weg, het leek alsof hij in rook was opgegaan. De volgende dag bracht de postbode bij Heijns villa een witte enveloppe.